

JEVNAKER ALMENNING

natur - næringsgrunnlag - rekreasjon

Miljøverndepartementet
Pb 8013, Dep
0030 Oslo

Høringsuttalelse til Lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (Marka) eller "Markaloven".

Innledning:

Jevnaker Almanning er en bygdealmanning beliggende i Jevnaker- og Lunner kommuner. Jevnaker Almanning er på tot. 50.000 dekar med et areal på 38.000 dekar innenfor Marka. Det er 213 eiendommer som i dag eier og har bruksrett i Jevnaker Almanning.

Jevnaker Almanning har sin virksomhet innen skogbruk, utleie av skogshusvære, jakt, fiske og utfart. De bruksberettigede forvalter sin eiendom gjennom en felles administrasjon og har rett til uttak av virke fra almenningen men tar ut sitt utbytte bl.a i form av rabatter på trelast. De bruksberettigede har videre rett til fiske, småviltjakt og seterdrift i almenningen.

Generelle betraktninger:

Jevnaker Almanning oppfatter det slik at det fremlagte lovforslag primært skal dempe utbyggingspress og tiltak etter plan og bygningslov i randsonen og Markaområdet. Formålet er å sikre området til friluftsliv, naturopplevelse og idrett.

Vi ser helt klart at dette er et viktig formål, men ønsker å gjøre oppmerksom på at grunnlaget for den naturopplevelsen og gleden brukerne har av å ferdes i Marka i dag kommer som et resultat av generasjoners næringsutnyttelse av Marka. Skogbruk og næring tilknyttet utmarka har ført til et variert skogbilde med innslag av kulturminner og et vegnett som gjør Marka lett tilgjengelig for mange brukergrupper.

Vi bemerker også at dette lovutkastet ikke legger opp til endringer i tradisjonell næringsutøvelse, noe vi oppfatter som positivt og at har vært intensjonen helt fra starten. Det er imidlertid liten tvil om at det fremlagte lovverk legger hindringer for en potensiell kommersiell utnyttelse av utmarka. Hvilke aktiviteter som bør oppfattes som landbruksnæring i årene framover er derimot vanskelig å konkretisere i dag, men vi mener lovverket må legge opp til å takle endringer i hva som bør defineres innenfor næringsaktivitet for landbruket.

Almenningens forhold til og samarbeid med de to store aktørene innen friluftsliv, Skiforeningen og Den Norske Turistforeningen fungerer på en meget god måte. Vi har gjennom en del konflikter funnet fram til gode løsninger som fungerer for begge parter. Vi håper ikke at en ny Markalov skaper problemer rundt dette. Vi må også nevne at vi har et godt samarbeid med lokale jeger- og fiskerforeninger.

Med tanke på lovens forslag til vern av hensyn til friluftsliv så er vi meget skeptiske til dette. Med erfaringer fra barskogvernsaker ser vi at denne formen for vern kommer i tillegg og har vanskelig for å se at det finnes gode objektive kriterier for slikt vern.

Spesifikke kommentarer til noen av paragrafene.

§1. Formål:

Markas varierte skog- og landskapsbilde er et resultat av næringsutøvelse, og gir grunnlaget for en rik og variert naturopplevelse. For at opplevelsene fortsatt skal være rike er det viktig at skog- og landbruksvirksomhet fortsetter. Dette bør komme tydeligere frem i formålet.

.....og sikre områdets spesielle verdi for friluftsliv, naturopplevelse, idrett og bærekraftig bruk til andre formål.

§2. Geografisk avgrensning:

Når grensene skal fastsettes seinere i prosessen er det viktig at de justeres etter inngrep og endringer som har skjedd i randsonen de seinere åra.

§ 4. Forbud mot bygge og anleggstiltak planlegging mv.

Det aksepteres at tiltak etter plan og bygningsloven ikke er tillatt i Marka. Det må imidlertid gis aksept for at tiltak kan iverksettes i forbindelse med grunneiers næring. Når det gjelder tiltak på almenningenes areal vil dette typisk være bygg og anlegg til seterdrift og skogbruk. Bruksberettigede i almenningen har etter almenningsloven rett til utvist seter etter visse kriterier. Hvilke aktiviteter som kommer inn under landbruksnæring i åra framover er uvisst, men det er en realitet at det offentlige har stimulert til satsing på reiseliv og turisme. Derfor er det viktig at ikke §4 legger hindringer for en slik utvikling.

Det er også viktig at etablerte anlegg som for eksempel serveringssteder og turishytter får anledning til opprusting og standardheving. Eldre bygningsmasse i Marka, som skogshusvær og seterhus med sine uthus, mener vi er av kulturhistorisk verdi og vil at en ny lov legger til rette for at også disse anleggene kan restaureres og gjenoppbygges.

§ 6. Tilrettelegging for ferdsel, stier og løyper.

Det må i denne paragraf bli et klart krav om at anlegg av stier og løyper skal godkjennes av den grunneier dette gjelder. Med mindre grunneier har oppnevnt en grunneierorganisasjon til å godkjenne på sine vegne.

Dagens ordning fungerer på en meget god måte til alles tilfredshet, og vi ser ingen grunn til at dette skal gjøres vanskeligere eller mer byråkratisk.

Vi mener det også blir feil om det offentlige kan gis makt gjennom loven til å la friluftsansjoner rett til å anlegge løype. Det må presiseres at dersom andre skal overta denne retten, står man overfor et ekspropriasjonsinngrep som medfører erstatningsansvar Dette er prinsipper som bare vil skape konflikter og legge hindringer i vegen for samarbeid.

§8. Motorferdsel

Ny tekst i pkt. d) ....*skånsom uttransport av felt hjortevilt.* Eller, ...*skånsom uttransport av felt elg og hjort.*

I siste ledd åpner loven for forskrift for å forby eller begrense ferdsel på privat veg. Her må vi bemerke at tradisjonelt er almenningens veger åpne mot betalt vegavgift. Dette er en ordning som nå har fungert i flere tiår, og som gir muligheter for andre enn de som er i god fysisk form til å ferdes i utmarka. Vi har f.eks. tilrettelagt fiskeplass for bevegelseshemmede inne i Marka.

I tillegg er det slik at de bruksberettigede (213 gårdsbruk) er eiere av eiendommen Jevnaker Almanning og følgelig må ha rett til ferdsel. De bruksberettigede som driver storfe- og småfeproduksjon bruker også sine rettigheter når det gjelder beite i almenningen. Dette medfører at de er helt avhengige av å benytte hele vårt og delvis våre naboers vegnett for tilsyn og sanking av beitedyr.

Vårt forslag er derfor at hele det siste leddet i § 8 strykes.

§ 12 Særskilt vern

Skogbruket og det offentlige har de par siste tiår hatt mange harde kamper rundt verneprosesser som er påtvunget fra det offentlige. Derfor har vi de siste årene fått til en mye mer smidig ordning gjennom frivillig vern. Skal områder vernes slik at det går utover skognæringen er det offentlige nødt om å legge frivillig vern til grunn med full erstatning etter naturvernlovens §20.

Vernet som her beskrives mangler i tillegg objektive og målbare vernekriterier. Slike må helt klart på plass i forkant av en verneprosess.

§15 Rådet for Markasaker (Markarådet).

Et slikt råd skulle være unødvendig, pga alle berørte parter muligheter for å påklage offentlige vedtak. Det vil etter vår mening være sterk variasjon i oppfatningen av forvaltningspraksis i Marka, og dette vil være vanskelig å speile i et slikt råd.

Dersom denne paragraf derimot blir stående mener vi at minimum 3 av rådets medlemmer må være representanter fra grunneiersiden. I tillegg bør det sitte en person fra Skiforeningen og en fra DNT der.

§ 16 Forholdet til andre lover.

I departementets høringsutkast listes det opp en del lover som er sentrale i arealbruken i Oslomarka. I denne opplytningen mener vi at almenningsloven av 1992 bør være med.

§17 Tilsyn og kontroll

Jevnaker Almanning har sitt eget oppsyn felles med Lunner Almanning. Dette oppsynet dekker tilsyn med beitedyr, publikums adferd i utmarka, jakt/fiskeoppsyn og er publikumsveileder og almenningens mann utad. SNO har ikke tradisjon eller praksis for å drive oppsyn på privat eiendom, og vi kan ikke se behov for at dette skal løses fra sentralt hold.

Jevnaker 30/ 10-07

Styret i Jevnaker Almanning

v/ Thorstein Hensrud

(sign)

Per Almqvist, bestyrer

